

Briuselis, 2018 03 08
COM(2018) 97 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Tvraus augimo finansavimo veiksmų planas

Aplinkybės

Pasaulio šalių vyriausybės priėmė Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos¹ ir Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.² ir taip pasirinko darnesnę kelią mūsų planetai ir ekonomikai. Svarbiausias JT Darbotvarkės iki 2030 m. elementas – 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT). Per artimiausius 15 metų šie tikslai padės mums nutiesti kelią į ateitį, kurioje bus užtikrintas stabilumas ir planetos sveikata, visuomenės bus teisingos, įtraukios ir atsparios, o ekonomika klestės. 2015 m. gruodžio mėn. 195 valstybių pasirašytas Paryžiaus susitarimas yra pats pirmasis visuotinis pasaulinis susitarimas dėl klimato, kuriuo siekiama prisitaikyti prie klimato kaitos ir stiprinti atsparumą jai ir pasiekti, kad visuotinis atšilimas būtų gerokai mažesnis negu 2° C.

Užtikrinti ilgalaikį ES ekonomikos konkurencingumą labai padės tvarumas ir perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, efektyviai išteklius naudojančios ir žiedinės ekonomikos. Tvarumas jau seniai yra integruotas į Europos Sąjungos projektą, o ES sutartyse pripažįstami jo socialiniai ir aplinkos aspektai³. ES yra pasiryžusi siekti vystymosi, kuris atitiktų dabarties ir būsimų kartų poreikius, o kartu atvertų naujų užimtumo ir investavimo galimybių ir užtikrintų ekonomikos augimą. Daugelis 2014–2020 m. Komisijos prioritetų⁴ padeda siekti Sąjungos energetikos ir klimato tikslų ir įgyvendinti JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Komisija taip pat rengia diskusijoms skirtą dokumentą „Tvarios Europos kūrimas iki 2030 m.“ ir inicijavo įvairių suinteresuotųjų šalių platformą, kurioje vyktų geriausios DVT įgyvendinimo patirties mainai.

Vis labiau susiduriame su katastrofiškais ir nuspėjamais klimato kaitos ir išteklių išekvojimo padariniais, todėl būtina skubiai veikti, kad prie šios naujos tikrovės pritaikytume viešąją politiką. Nepaprastai svarbus vaidmuo tenka finansų sistemai. Vyksta finansų krizės patirtimi pagrįsta finansų sistemos reforma ir ja galima pasinaudoti kuriant žalesnę ir darnesnę ekonomiką. Norint privatųjį kapitalą nukreipti į tvaresnes investicijas reikia iš esmės pakeisti finansų sistemos veikimą. Tai būtina, jei ES siekia užtikrinti tvaresnę ekonomikos augimą ir finansinės sistemos stabilumą, didinti ekonomikos skaidrumą ir skatinti daugiau galvoti apie ilgalaikę perspektyvą. Tokio požiūrio laikomasi ir ES kapitalo rinkų sąjungos projekte⁵.

2016 m. Komisija paskyrė Aukšto lygio ekspertų grupę tvarių finansų klausimais. 2018 m. sausio 31 d. ekspertų grupė paskelbė galutinę ataskaitą⁶ – pateikė visapusišką ES tvaraus finansavimo strategijos kūrimo viziją. Ataskaitoje teigiama, kad siekiant tvaraus finansavimo skubiai reikia: 1) finansuoti ilgalaikius visuomenės poreikius, kad finansavimas labiau prisidėtų prie darnaus ir integracinio augimo; 2) priimant sprendimus dėl investicijų atsižvelgti į aplinkos, socialinius ir valdymo veiksmus ir taip stiprinti finansinį stabilumą. Ataskaitoje siūloma aštuonios pagrindinės rekomendacijos, keletas horizontalaus pobūdžio rekomendacijų ir konkretiems finansų sistemos sektoriams skirtų veiksmų. Šis veiksmų planas grindžiamas grupės rekomendacijomis parengti ES tvaraus finansavimo strategiją.

1 Žr. 2015 m. gruodžio mėn. išvadas http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

2 <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

3 Žr., be kita ko, Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalį ir 21 straipsnį, kuriame kalbama apie aplinkos ir socialinių aspektų vaidmenį vykdant tarptautinį bendradarbiavimą.

4 Tarp tų prioritetų – Švaraus oro politikos dokumentų rinkinys (http://ec.europa.eu/environment/air/clean_air/index.htm), Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinys (http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/implementation_report.pdf), Energetikos sąjungos strategija (http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1bd46c90-bdd4-11e4-bbe1-01aa75ed71a1.0001.03/DOC_1&format=PDF) ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija (https://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what_en), Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A52016DC0381>), Europos socialinių teisių ramstis (https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_lt), „mėlynosios ekonomikos“ finansavimo principų kūrimas ir Investicijų planas Europai (https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan_lt).

5 https://ec.europa.eu/info/publications/mid-term-review-capital-markets-union-action-plan_lt

6 https://ec.europa.eu/info/publications/180131-sustainable-finance-report_en

1 Finansavimas siekiant pasaulyje darnumo

Lėšos – ekonomikos paspartis: finansuojant ekonominę veiklą galiausiai kuriamos darbo vietos ir vyksta augimas. Investavimo sprendimai paprastai pagrįsti keliais veiksniais, tačiau į aplinkos ir socialinius argumentus dažnai atsižvelgiama nepakankamai, nes tokia rizika veikliausiai išryškės tik ilgesnėje perspektyvoje. Svarbu pripažinti, kad atsižvelgti į ilgesnio laikotarpio tvarumo interesus ekonomiškai apsimoka ir kad dėl to grąža investuotojams nebūtinai sumažės.

Tvariai finansuoti paprastai reiškia tinkamai atsižvelgti, priimant investavimo sprendimus, į aplinkos ir socialinius argumentus ir taip didinti investicijas į ilgalaikę tvarią veiklą. Konkrečiau, aplinkos argumentai yra susiję su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos, taip pat su aplinka platesne prasme⁷ ir susijusiomis grėsmėmis (pvz., gaivalinėmis nelaimėmis⁸). Tokie argumentai gali sietis su nelygybės, įtraukimo, darbo santykių, investicijų į žmogiškąjį kapitalą ir bendruomenės klausimais. Aplinkos ir socialiniai argumentai dažnai tarpusavyje persipynę, nes ypač klimato kaita gali sustiprinti esamą sistemine nelygybę. Užtikrinant socialinių ir aplinkos argumentų integravimą į sprendimų priėmimo procesą ypač svarbus viešųjų ir privačiųjų institucijų valdymo, įskaitant vadovybės struktūrą, santykių su darbuotojais ir vadovų atlyginimo aspektus, vaidmuo⁹.

Šis tvaraus finansavimo veiksmų planas yra dalis platesnio pobūdžio pastangų susieti finansavimą su specifiniais Europos ir pasaulio ekonomikos poreikiais planetos ir mūsų visuomenės labui. Konkrečiai, šiuo veiksmų planu siekiama:

1. nukreipti kapitalo srautus į tvarias investicijas, kad būtų pasiektas darnus ir integracinis augimas;
2. valdyti finansinę riziką, kylančią dėl klimato kaitos, išteklių išekvojimo, aplinkos būklės blogėjimo ir socialinių problemų, ir
3. didinti skaidrumą ir skatinti labiau atsižvelgti į ilgalaikę perspektyvą vykdant finansų ir ekonominę veiklą.

1.1 Nukreipti kapitalo srautus į tvaresnę ekonomiką

Tam, kad išsilaikytų aplinkos ir socialiniu atžvilgiu tvari ekonominė sistema, esamo investicijų lygio nepakanka. Norint iki 2030 m. pasiekti ES klimato ir energetikos tikslus, Europai reikia pašalinti metinį 180 mlrd. EUR investicijų deficitą¹⁰. Europos investicijų banko apskaičiavimu, bendras investicijų į transporto, energetikos ir išteklių valdymo infrastruktūrą deficitas pasiekė stulbinantį skaičių – 270 mlrd. EUR per metus¹¹. Šį deficitą iš dalies lėmė ir finansuoti socialinę infrastruktūrą, kurios reikia norint spręsti nelygybės ir įtraukimo problemas, trukdo investuotojų nesuvokimas, kokios investicijos yra tvarios.

Pertvarkant Europos ekonomiką į žalesnę, atsparesnę ir žiedinę sistemą ne tik sumažės mūsų neigiamas poveikis planetai ir bus šalinamos esamos nelygybės – kartu didės konkurencingumas, nes gamybos procesai taps efektyvesni ir taps pigiau gauti išteklių ir juos valdyti.

ES yra pasiryžusi toliau įgyvendinti šiuos pokyčius ir įsipareigojo bent 20 proc. savo biudžeto skirti su klimatu tiesiogiai susijusioms sritims¹². Pavyzdžiui, jau 2017 m. beveik trečdalis Europos

7 Pvz., oro ir vandens taršos, išteklių ekvojimo ir biologinės įvairovės nykimo aspektai.

8 Vienas iš keturių Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo sistemos veiksmų prioritetų yra investavimas į nelaimių rizikos mažinimą siekiant atsparumo.

9 Valdymas yra priemonė, kurios paskirtis – integruoti aplinkos ir socialinius uždavinius į sprendimus dėl viešųjų ir privačiųjų investicijų. Pavyzdžiui, vadovų atlyginimo taisyklės ar paskatos ginti akcininkų teises nuo vadovų yra priemonės, kuriomis užtikrinama įvairių įmonės suinteresuotųjų subjektų, t. y. vadovų, darbuotojų, akcininkų ir t. t., lygybė. Tokiu atveju valdymas, kai juo priešinamasi nelygybei įmonės viduje, atlieka socialinę funkciją.

10 Toks metinis 2021–2030 m. laikotarpio investicijų deficitas apskaičiuotas remiantis PRIMES modelio projekcija, kurią Europos Komisija taikė vertindama pasiūlymo dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos poveikį (2016 m.), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/?qid=1483696687107&uri=CELEX:52016SC0405>.

11 Žr. EIB, „Restoring EU competitiveness“, 2016. Į šią sumą, apskaičiuotą iki 2020 m., įtrauktos investicijos į transporto, logistikos ir energetikos tinklų modernizavimą, energijos taupymo didinimą, atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir išteklių, įskaitant vandenį ir atliekas, valdymo gerinimą.

12 Europos Komisijos veiksmai klimato kaitos srityje, https://ec.europa.eu/clima/policies/budget_lt

strateginių investicijų fondo pritrauktų investicijų buvo nukreipta į energetikos, aplinkos ir efektyvaus išteklių naudojimo projektus ir socialinę infrastruktūrą. ESIF 2.0 teisės aktais fondo veikla pratęsiama iki 2020 m. ir siektina investicijų suma padidinama iki 500 mlrd. EUR, bent 40 proc. ESIF finansavimo numatant infrastruktūrai ir inovacijoms, kurių reikia veiksmų klimato kaitos srityje projektams. Tačiau akivaizdu, kad reikia daugiau priemonių, kurios nukreiptų dar daugiau investicijų į tvarius sektorius.

1.2 Tvarumo integravimas į rizikos valdymą

Atsižvelgti į aplinkos ir socialinius tikslus priimant finansinius sprendimus raginama tam, kad būtų ribojamas finansinis aplinkos ir socialinės rizikos poveikis. Pavyzdžiui, pasaulio temperatūrai padidėjus 2 Celsijaus laipsniais, Europos ekonomikos ir finansų sistema galėtų patirti destabilizuojančių padarinių.

Šiuo metu finansų sektorius ne visada tinkamai atsižvelgia į aplinkos ir klimato riziką. Gausėjant oro sąlygų keliamų gamtinių nelaimių, draudimo bendrovėms reikės pasirengti didesnėms išlaidoms. Didesni nuostoliai taip pat gresia bankams, nes mažės labiausiai klimato kaitos veikiamų arba nu nykstančių gamtos išteklių labai priklausomų įmonių pelningumas. 2000–2016 m. metinių oro sąlygų sukeltų nelaimių skaičius visame pasaulyje išaugo 46 proc.¹³, o 2007–2016 m. ekstremalių oro sąlygų sukelti ekonominiai nuostoliai visame pasaulyje padidėjo 86 proc. (117 mlrd. EUR 2016 m.)¹⁴. Šios tendencijos kelia nerimą, nes beveik 50 proc. euro zonos bankų rizikos pozicija tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su rizika, atsirandančia dėl klimato kaitos¹⁵. Vis labiau pripažįstama ir kitų aplinkos problemų keliama grėsmė esamiems verslo modeliams¹⁶.

Socialiniai veiksniai, pavyzdžiui, prastos darbo sąlygos ir auganti nelygybė, gali finansų įstaigoms turėti konkrečių pasekmių, įskaitant teisinę riziką. Nukentės įmonių, kurios, pavyzdžiui, nesilaiko tarptautinių darbo standartų, reputacija. Teisinė žala ir žala reputacijai gali galiausiai atnešti finansinių nuostolių. Panašiai auganti pajamų nelygybė gali sukelti kliūčių ilgalaikiam stabiliam augimui: TVF tyrimas parodė, kad auganti nelygybė ir trapus augimas yra susiję¹⁷.

1.3 Skatinimas didinti skaidrumą ir atsižvelgti į ilgalaikę perspektyvą

Tam, kad finansų sistema sklandžiai veiktų, labai svarbus rinkos dalyvių veiklos skaidrumas. Būtina sąlyga, kad finansų rinkos subjektai galėtų tinkamai įvertinti ilgalaikę įmonių kuriamą vertę ir tai, kaip jos valdo su tvarumu susijusią riziką, yra įmonių skaidrumas tvarumo klausimais. Jei nėra visiško skaidrumo dėl ilgalaikės rizikos, bendrovių ataskaitos nėra veiksminga priemonė, todėl į jas atsižvelgti negalima. Įmonių skaidrumas tvarumo klausimais ne tik suteiks informacijos rinkos dalyviams, bet ir padės orientuoti įmones tvaresne ilgalaikę kryptimi.

Didesnis skaidrumas ir novatoriškos technologijos suteikia galimybę piliečiams palyginti įmonių veiklos rezultatus tvarumo aspektu, o neprofesionaliesiems investuotojams priimti pasvertus investavimo sprendimus. Šiame kontekste Komisija pritaria atskleidimą skatinančioms privačioms iniciatyvoms, kurios padeda lengvai gauti informacijos apie tvarų finansavimą.

Tvarumas ir ilgalaikė perspektyva yra neatsiejamos viena nuo kitos. Ilgalaikė perspektyva apibūdina ilgalaikiams tikslams skirtų ar ilgalaikės pasekmės turinčių sprendimų priėmimo praktiką. Investicijoms į aplinkos ir socialinius tikslus reikia orientacijos į ilgalaikę perspektyvą. Tačiau pagal esamą rinkos praktiką dažnai terūpi gauti didelę grąžą per trumpą laikotarpį. Todėl svarbiausia tvarumo darbotvarkės kryptis yra mažinti nederamą spaudimą siekti trumpalaikių rezultatų priimant

13 „Lancet Report 2017“, p. 7.

14 129 mlrd. USD, kaip nurodyta „Lancet Report 2017“¹⁴;b Ostry et al, 2014, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2014/sdn1402.pdf>.

15 Battiston, S., A. Mandel, I. Monasterolo, F. Schutze, and G. Visentin, “A climate stresstest of the financial system,” Nat. Clim. Chang., vol. 7, no. 4, pp. 283–288, Apr. 2017.

16 Tarp dešimties didžiausių grėsmių pasauliui Pasaulio ekonomikos forumas nurodė biologinės įvairovės nykimą, ekosistemų sutrikimą ir vandens trūkumą („2018 Global Risks Report“).

17 Ostry et al, 2014: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2014/sdn1402.pdf>

finansinius ir ekonominius sprendimus, visų pirma – didinti skaidrumą, kad investuotojai, tiek investuojančios įmonės, tiek neprofesionalieji investuotojai, galėtų priimti labiau pasvertus ir atsakingesnius investavimo sprendimus.

2 Kapitalo srautų nukreipimas į tvaresnę ekonomiką

2.1 Suvienodinta tvarios veiklos rūšių klasifikavimo sistema

Tam, kad kapitalo srautai pasisuktų tvaresnės ekonominės veiklos rūšių kryptimi, reikia, kad visi vienodai suprastų, ką reiškia žodis „tvarus“. Vienoda ES klasifikavimo sistema, arba taksonomija, aiškiai parodys, kokios rūšies veiklą galima laikyti tvaria. Šiame etape tai svarbiausias ir skubiausias šio veiksmų plano veiksmas. Aiškos rekomendacijos, kokios rūšies veiklą galima laikyti padedančia švelninti klimato kaitą, prie jos prisitaikyti ir siekti aplinkos ir socialinių tikslų, padės geriau informuoti investuotojus. Jose bus išsamios tikrinimo kriterijais, parametrais ir rodikliais pagrįstos informacijos apie atitinkamus sektorius ir veiklos rūšis. Tai labai svarbus žingsnis norint padėti pakreipti kapitalą į tvarius sektorius, kuriems reikia finansavimo. Siekiant didesnio teisinio tikrumo, ES taksonomija bus palaipsniui integruota į ES teisės aktus.

Kadangi tokios klasifikacijos sistemos kūrimas sudėtingas ir labai techniškas, visapusiška ES tvarumo taksonomija, aprėpianti klimato, aplinkos ir socialinius aspektus atsirastų ne iš karto. Be to, reikės nuolatinio stebėjimo, turint omenyje kintančius ES politikos tikslus ir kitus aspektus, tokius kaip rinkos, aplinkos ir technologijų pokyčiai. Todėl Komisija siūlo veikti palaipsniui ir pirmiausia sukurti klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie jos ir kai kurių su aplinka susijusių veiklos rūšių taksonomiją. Antrame etape į taksonomiją bus įtrauktos likusios su aplinka susijusios ir socialinės veiklos rūšys pripažįstant, kad vienas tvarumo aspektas negali nukentėti dėl kitos susijusios rizikos ar kito susijusio tikslo.

1 veiksmas. Sukurti europinę tvarios veiklos rūšių klasifikavimo sistemą

1. Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, **Komisija 2018 m. 2 ketvirtį pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kurio laikantis būtų palaipsniui parengta ES taksonomija**, aprėpianti klimato kaitos, aplinkos ir socialiniu aspektu tvarios veiklos rūšis; kai tinka, ji bus pagrįsta dabar atliekamu darbu. Tikslas – būsimą ES tvarumo taksonomiją įtvirtinti ES teisės aktais ir suteikti pagrindą naudotis tokia klasifikacijos sistema įvairiose srityse (pavyzdžiui, standartams, ženklinimo reikmėms, kaip žalumui palankų rizikos ribojimo reikalavimų veiksnį, tvarumo lyginamiesiems indeksams). Pasiūlyme bus numatyta priemonių, leidžiančių sukurti ir reguliariai atnaujinti tokią klasifikacijos sistemą.

2. Be to, bus žengtas pirmas tarpinis žingsnis: **Komisija suburs techninę ekspertų grupę tvarių finansų klausimais**. Ji paprašys grupės po plataus pobūdžio konsultacijų su visais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais **iki 2019 m. pirmo ketvirčio** paskelbti ataskaitą ir joje pateikti pirmą **taksonomiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skirta klimato kaitos švelninimo veiklos rūšims. Iki 2019 m. antro ketvirčio** į ją būtų įtrauktos ir **veiklos, susijusios su prisitaikymu prie klimato kaitos ir kitais aplinkos aspektais, rūšys**. Komisija, palaipsniui plėtodama ES tvarumo taksonomiją, šiomis ataskaitomis pasinaudos kaip sudėtinėmis dalimis. Jos laikinai bus pirmu orientyru investuojant į veiklą, kuri susijusi su klimato kaita ir aplinkos aspektais.

2.2 Tvarių finansinių produktų standartai ir ženklینimas

Būsima ES tvarumo taksonomija pagrįsti finansinių produktų ES standartai ir ženklینimas saugotų tvarios finansų rinkos vientisumą ir pasitikėjimą ja ir padėtų šių produktų ieškantiems investuotojams juos lengviau surasti. Pavyzdžiui, žaliosios obligacijos leistų subjektams (įmonėms, bankams,

vyriausybinių organizacijoms ir kt.) skolintis iš investuotojų pinigų žaliems projektams, turto objektams ar verslo veiklai finansuoti ar perfinansuoti. Žaliųjų obligacijų rinka sparčiai plečiasi, tačiau ji vis dar tesudaro mažiau kaip 1 proc. visų pasaulyje neišpirktų obligacijų¹⁸. Pagal geriausią dabartinę praktiką sukurtas ir rinkos dalyviams prieinamas ES standartas padėtų nukreipti daugiau investicijų į žaliuosius projektus ir juo remiantis būtų galima sukurti patikimą finansinių produktų ženklumą.

Ženklinimo sistemos galėtų ypač būti naudingos neprofesionaliesiems investuotojams, kurie investuodami nori teikti pirmenybę tvarios veiklos rūšims. Jas palaipsniui integruojant į tokias priemones kaip palyginimo svetainės ar finansų planavimo paslaugos, kurios šiuo metu kuriamos pagal Komisijos Vartotojams skirtų finansinių paslaugų veiksmų planą, pasirinkimas neprofesionaliesiems investuotojams galėtų tapti lengvesnis. Apklausos leidžia manyti, kad neprofesionalieji investuotojai vis labiau nori investuodami atsižvelgti į klimato, aplinkos ir socialinius argumentus¹⁹. Tačiau paženklintų finansinių produktų stoka investuotojams gali sukliudyti savo lėšas tiesiogiai nukreipti į tvarias investicijas. Komisija mano, kad pasinaudojant ES ekologinio ženklo reglamentu būtų galima sukurti savanorišką visoje ES galiojančią ženklinimo sistemą. Turėtų būti apibrėžti konkrečių neprofesionaliesiems investuotojams siūlomų finansinių produktų, pavyzdžiui, mažmeninių investicinių produktų paketo ir draudimo produktų, kriterijai. Pasinaudodama Europos socialinio verslumo fondų patirtimi, Komisija taip pat apsvarstys, kiek prasminga socialine atsakomybe grindžiamų finansinių produktų, pavyzdžiui, SRI²⁰, ženklinimo sistema.

2 veiksmas. Sukurti žalių finansinių produktų standartus ir ženklinimą

1. Pirmiausia **Komisijos techninei ekspertų grupei tvarių finansų klausimais** bus pavesta **iki 2019 m. 2 ketvirčio** parengti, remiantis viešų konsultacijų rezultatais ir **atsižvelgiant į geriausią dabartinę praktiką, ataskaitą dėl ES žaliųjų obligacijų standartų.**
2. Pasinaudodama Prospekto reglamentu, **Komisija iki 2019 m. 2 ketvirčio nurodys, koks turi būti žaliųjų obligacijų emisijų prospekto turinys**, kad potencialūs investuotojai gautų papildomos informacijos.
3. Patvirtinus ES tvarumo taksonomiją, **Komisija svarstys, ar tam tikriems finansiniams produktams naudoti ES ekologinio ženklo sistemą.**

2.3 Investicijų į tvarius projektus palaikymas

Išankstinė perėjimo prie tvaresnio ekonomikos modelio sąlyga yra privataus kapitalo sutelkimas tvariems projektams, ypač infrastruktūrai. EBPO duomenimis, infrastruktūra lemia maždaug 60 proc. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio²¹. Turint omenyje tvarių investicijų į infrastruktūrą poreikius, nepaprastai svarbu toliau vystyti atitinkamas sistemas, padedančias kartu su viešosiomis lėšomis pritraukti privačiojo sektoriaus investicijų.

Tačiau pajėgumas kurti ir įgyvendinti projektus visoje ES skiriasi. Jis labai įvairuoja ir nelygu sektorius. Didesnė konsultacinė ir techninė parama padėtų padidinti tvarių projektų srautą. Perėjimui prie švarios energijos negana didelio masto infrastruktūros projektų: sąlygas gauti finansavimą taip pat reikia sudaryti mažesnio masto decentralizuotiems projektams²².

¹⁸ G20 Green Finance Study Group, „G20 Green Finance Synthesis Report“, 2016.

¹⁹ Pavyzdžiui, French and SRI „Results of the 8th National Survey run by Ipsos for Vigeo Eiris and the FIR“, Natixis Global Asset Management, „Mind Shift – Getting past the screens of responsible investing“, 2017, ir Schroders, „Global perspectives on sustainable investing“, 2017.

²⁰ Socialiai atsakingo investavimo fondai, arba tvaraus ir atsakingo investavimo fondai, yra fondai, į kurių sprendimų dėl investicijų priėmimo procesą integruoti aplinkos, socialiniai ir valdymo veiksniai.

²¹ OECD, „Investing in Climate, Investing and Growth“, 2017.

²² Tai ypač pasakytina apie energijos naudojimo efektyvumo gerinimą, pavyzdžiui, pastatuose, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą. Švarios energijos visiems europiečiams dokumentų rinkinyje Komisija pasiūlė tokias investicijas skatinančių veiksmų.

Komisija ne tik skyrė dotacijas²³, bet ir, įgyvendindama Investicijų planą Europai, smarkiai padidino finansinę ir techninę paramą tvarios infrastruktūros investicijoms, visų pirma pasitelkdama Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) ir Europos investavimo konsultacijų centrą. Akivaizdu, kad ESIF gali pritraukti investicijų strateginiams projektams visoje ES: juo naudojantis, iš viso sutelkta beveik 265 mlrd. EUR investicijų²⁴. Po sėkmingų pirmųjų veiklos metų ESIF veikimas neseniai pratęstas iki 2020 m. (ESIF 2.0), o siektina investicijų suma padidinta iki pusės trilijono eurų. Be to, ESIF 2.0 bus dar labiau orientuotas į tvarius projektus: ne mažiau kaip 40 proc. ESIF finansavimo numatyta skirti infrastruktūrai ir inovacijoms, kurių reikia klimato kaitos srities projektams. Europos investavimo konsultacijų centras, kuris padeda tiesiausiu keliu pasiekti ES paramą investicijoms, taip pat sutelks didesnius konsultavimo pajėgumus regioniniu ir vietos lygmenimis, kad būtų skatinami klimatui, aplinkai ir socialiai naudingi projektai.

Lygiagrečiai įgyvendinamas ES išorės investicijų planas skatins tvariai investuoti šalyse partnerėse, pradedant Afrika ir ES kaimyninėmis šalimis. Tikimasi, kad iki 2020 m. Išorės investicijų planas pritrauks daugiau kaip 44 mlrd. EUR investicijų: viešojo ir privačiojo sektorių finansavimas bus sutelktas per Europos darnaus vystymosi fondą ir leis teikti techninę paramą investiciniams projektams, skatinti palankų investicijų klimatą ir gerinti verslo aplinką. Darnus vystymasis integruojamas rengiant priemones, ir visi projektai turės aiškių tvarumo požymių, pavyzdžiui, bus remiama tvari žemdirbystė, tvarios jungtys ir orių darbo vietų kūrimas.

Siekdama labiau padidinti ES paramos investicijoms veiksmingumą, Komisija Europos Sąjungos vadovams pateikė svarstyti idėją –daugiametėje finansinėje programoje po 2020 m. sukurti vienintelį visas ES rinkos priemones jungiantį investicinį fondą²⁵. Pasinaudojant sėkmingai įsibėgėjusia ESIF veikla, toks fondas galėtų teikti finansinę paramą ir susijusią techninę pagalbą, kad būtų pritraukiamos privačiojo sektoriaus investicijos, be kita ko, į tvarią infrastruktūrą. Su ES biudžeto garantija vienintelis investicinis fondas galėtų padėti siekti investavimo prioritetų ir supaprastinti sąveiką tarp investuotojų, naudos gavėjų, ES Komisijos, įgyvendinančiųjų partnerių, tokių kaip EIB ir nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai, ir galimų naujų partnerių, tokių kaip fondai ir labdaros organizacijos. Tęsiant Europos investavimo konsultacijų centro veiklą ir siekiant sukurti daugiau pajėgumų tvarių projektų plėtrai, tokia parama taip pat galėtų būti teikiama kaip pagalba projektams rengti.

3 veiksmas. Investicijų į tvarius projektus palaikymas

Tęsdama dabartines pastangas **stiprinti konsultacinį pajėgumą**, numatytą, be kita ko, **tvarių infrastruktūros projektų plėtrai**, Komisija imsis **tolesnių žingsnių**, kurie pagerintų priemonių, skirtų paramai tvarioms investicijoms Europos Sąjungoje ir šalyse partnerėse, veiksmingumą ir poveikį.

2.4 Tvarumo argumentai teikiant finansines konsultacijas

Konsultuodamos investicinės įmonės ir draudimo produktų platintojai gali labai prisidėti prie to, kad finansų sistema būtų pakreipta tvarumo kryptimi. Prieš konsultacijų procesą šie tarpininkai privalo įvertinti kliento investavimo tikslus ir priimtina riziką, kad galėtų rekomenduoti tinkamas finansines priemones arba draudimo produktus. Tačiau konsultuojant dažnai nepakankamai atsižvelgiama į palankias investuotojų ir naudos gavėjų nuostatas tvarumo atžvilgiu.

Pagal Finansinių priemonių rinkų direktyvą (FPRD II) ir Draudimo produktų platinimo direktyvą (DPPD) investicinės įmonės ir draudimo produktų platintojai konsultuodami privalo siūlyti tinkamus produktus, kad būtų patenkinti jų klientų poreikiai. Todėl tos įmonės turėtų teirautis klientų, kas

²³ Pavyzdžiui, iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės.

²⁴ Nuo 2018 m. vasario mėn.

²⁵ Komisijos komunikatas „Europos Sąjungai, veiksmingai siekiančiai savo prioritetų po 2020 m., skirta nauja, moderni daugiametė finansinė programa“, Europos Komisijos indėlis į 2018 m. vasario 23 d. neoficialų vadovų susitikimą.

jiems svarbu, pavyzdžiui apie aplinkos, socialinius ir valdymo veiksnius, ir į tai atsižvelgti vertindamos rekomenduotinių finansinių priemonių ir draudimo produktų spektrą, t. y. kai atrenka produktus ir vertina tinkamumą.

4 veiksmas. Atsižvelgimas į tvarumą teikiant finansines konsultacijas

Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, **2018 m. 2 ketvirtį Komisija iš dalies pakeis FPRD II ir DPPD deleguotuosius aktus** siekdama užtikrinti, kad vertinant tinkamumą būtų atsižvelgta į tvarumo prioritetus. Remdamasi tais deleguotaisiais aktais, **Komisija pakvies Europos vertybinių popierių ir rinkų instituciją (ESMA) įtraukti nuostatas dėl tvarumo prioritetų į tinkamumo vertinimo gaires**, kurios turi būti atnaujintos iki 2018 m. 4 ketvirčio.

2.5 Tvarumo lyginamieji indeksai

Lyginamieji indeksai daro didelį poveikį finansinių priemonių ir kitų svarbių turto rūšių kainodarai finansų sistemoje. Jie naudingi investuotojams, nes padeda atsekti ir matuoti veiklos rezultatus ir atitinkamai paskirstyti turtą.

Tradiciniai lyginamieji indeksai atspindi esamą padėtį, taigi jų metodikoje tik truputį atsižvelgiama į tvarumo tikslus. Todėl jie netinka tvarių investicijų rezultatams matuoti. Į tai reaguodami ir siekdami atsižvelgti į tvarumo tikslus, indeksų kūrėjai sudarinėja ekonominio scenarijaus generatoriaus lyginamuosius indeksus, tačiau metodikoms trūksta skaidrumo, todėl nukenčia jų patikimumas. Siekiant sumažinti ekomanipliavimo²⁶ riziką reikia skaidresnių ir patikimesnių tvarumo rodiklių metodikų. Pavyzdžiui, siekiant pagerinti mažo anglies dioksido kiekio technologijų fondų veiklos rezultatų vertinimą, patikima tokių technologijų rodiklių metodika turėtų atitikti Paryžiaus susitarimo tikslus.

5 veiksmas. Tvarumo lyginamųjų standartų plėtra

Komisija iki 2018 m. 2 ketvirčio ketina i) priimti deleguotuosius aktus pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą dėl lyginamųjų indeksų metodikų ir charakteristikų skaidrumo, kad naudotojai galėtų geriau įvertinti tvarumo lyginamųjų indeksų kokybę, ir, **ii) priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, imsis iniciatyvos suderinti lyginamuosius indeksus, aprėpiančius mažo anglies dioksido kiekio technologijų emitentus**, naudojantis patikima su jais susijusios taršos anglies dioksidu apskaičiavimo metodika, ir juos taikyti, kai bus sukurta klimato taksonomija. Komisijos techninė ekspertų grupė, remdamasi konsultacijomis su visais suinteresuotaisiais subjektais, iki 2019 m. 2 ketvirčio paskelbs ataskaitą dėl mažo anglies dioksido kiekio technologijų lyginamojo indekso koncepcijos ir metodikos.

3 Tvarumo integravimas į rizikos valdymą

3.1 Tvarumas atliekant rinkos tyrimus ir vertinant kredito riziką

Pastaraisiais metais rinkos tyrimų paslaugų teikėjai ir tvarumo reitingų agentūros dėjo daugiau pastangų įvertinti įmonių veiklos rezultatus aplinkos, socialiniu ir valdymo aspektu ir jų pajėgumą valdyti tvarumo riziką. Tokie vertinimai padeda tvariau paskirstyti kapitalą ir pagerina informacijos srautus tarp emitentų ir investuotojų. Kadangi trūksta plačiai pripažįstamų rinkos standartų įmonių veiklos rezultatams įvertinti tvarumo aspektu, ypač didelę reikšmę įgyja tyrimų paslaugų teikėjų naudojamos metodikos skaidrumas. Be to, kai kurie suinteresuotieji subjektai teigia, kad dėl tvarumo tyrimų paslaugų teikėjų dėmesio labai dideliems emitentams mažesni emitentai tampa ne tokie patrauklūs instituciniams investuotojams.

26 Kai rinkodaros priemonėmis organizacijos produktai, veiklos rūšys ar politika vaizduojami kaip palankūs aplinkai, nors jie tokie nėra.

Kitas svarbus sklandžiai veikiančių finansų rinkų elementas yra kredito reitingai, nes jie parodo investuotojams, kaip vertinamas įmonių ir viešųjų institucijų kreditingumas. Kredito reitingų agentūros veikia labai centruotoje rinkoje ir nustato kredito reitingus, remdamosi prieinama svarbia informacija. Tačiau lieka neaišku, kiek jos atsižvelgia į tvarumo veiksnį. Komisija stebi pokyčius kredito reitingų rinkoje ir pripažįsta, kad reikalingas geresnis supratimas, kaip kredito reitingų agentūros atsižvelgia į tvarumo veiksnį, ir didesnis skaidrumas šiuo klausimu. Komisija paragins ESMA remti sprendimus, kurie užtikrintų, kad kredito reitingų agentūros visapusiškai atsižvelgtų į tvarumo ir ilgalaikę riziką. Komisija taip pat toliau bendraus šiais klausimais su visais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, tarsis dėl galimo šį tikslą atitinkančios naujos kredito reitingų agentūros atsiradimo.

6 veiksmas. Geresnis tvarumo integravimas vertinant kredito riziką ir tiriant rinką

- 1. Nuo 2018 m. 2 ketvirčio Komisija bendraus su visais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais** tirdama, ar prasminga iš dalies pakeisti Kredito reitingų agentūrų reglamentą pavedant kredito reitingų agentūroms aiškiai ir kartu proporcingai integruoti į savo vertinimą tvarumo veiksnį, kad į rinką galėtų patekti mažesni dalyviai. Komisijos tarnybos iki 2019 m. 3 ketvirčio atsiskaitys apie šioje srityje pasiektą pažangą.
- 2. Komisija ragina ESMA:** i) išanalizavus, kiek atsižvelgiama į aplinkos, socialinius ir valdymo argumentus, iki 2019 m. 2 ketvirčio įvertinti dabartinę kredito reitingų rinkos praktiką; ii) 2019 m. 2 ketvirčio įtraukti informaciją apie tvarumą aplinkos ir socialiniu aspektu į kredito reitingo agentūroms skirtas gaires ir, jei reikia, svarstyti papildomas gaires ar priemones.
- 3. Komisija iki 2019 m. 2 ketvirčio atliks nuodugną tvarumo reitingų ir tyrimų studiją.** Ji išanalizuos metodikas ir ištirs įvairius aspektus, pavyzdžiui, kokia tvarumo reitingų ir rinkos tyrimo paslaugų rinkos struktūra, kiek giliai ir plačiai pažvelgta per tyrimus atliekant tvarumo vertinimą ir skiriant balus ir kiek nepriklausomi tuos tyrimus atliekantys ir (arba) balus skiriantys subjektai. Studijoje taip pat bus išnagrinėtos galimos priemonės, kaip paskatinti teikti tvarumo reitingus ir vykdyti rinkos tyrimą tvarumo aspektu.

3.2 Su tvarumu susijusios institucinių investuotojų ir turto valdytojų pareigos

Keli ES teisės aktai²⁷ įpareigoja institucinius investuotojus ir turto valdytojus veikti siekiant kuo didesnės naudos galutiniais investuotojams (naudos gavėjams). Tai paprastai vadinama patikėtinio pareiga. Tačiau dabartinės institucinių investuotojų ir turto valdytojų pareigas atsižvelgti į tvarumo veiksnį ir riziką sprendimų dėl investicijų procese reglamentuojančios ES taisyklės nėra nei pakankamai aiškios, nei nuoseklios visuose sektoriuose.

Faktai leidžia spręsti, kad instituciniai investuotojai ir turto valdytojai investavimo procese vis dar nesistemiškai atsižvelgia į tvarumo veiksnį ir riziką. Be to, instituciniai investuotojai ir turto valdytojai nepakankamai atskleidžia savo klientams, ar priimdami sprendimus jie atsižvelgia į tuos tvarumo veiksnį ir kaip jie tai daro. Todėl galutiniai investuotojai negauna visos informacijos, kurios jiems reikia priimant sprendimus dėl investicijų, kai jie nori atsižvelgti į su tvarumu susijusius aspektus. Todėl investuotojai, vertindami ilgalaikius investavimo veiklos rezultatus, nepakankamai atsižvelgia į tvarumo rizikos poveikį.

7 veiksmas. Institucinių investuotojų ir turto valdytojų pareigų išaiškinimas

Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, **2018 m. 2 ketvirtį Komisija pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų išaiškintos institucinių investuotojų ir turto valdytojų pareigos tvarumo argumentų atžvilgiu.** Pasiūlymu bus siekiama i) aiškiai reikalauti institucinių investuotojų ir turto valdytojų integruoti tvarumo argumentus į sprendimų dėl investicijų

²⁷ Įskaitant „Mokumo II“, „Profesinių pensijų fondų II“, KIPVPS, FPRD II direktyvas.

priėmimo procesą ir ii) galutiniams investuotojams skaidriau parodyti, kaip jie integruoja tokius tvarumo veiksnius į savo sprendimus dėl investicijų ir ypač kokia jų tvarumo rizikos pozicija.

3.3 Rizikos ribojimo reikalavimai bankams ir draudimo bendrovėms

Bankai, draudimo bendrovės ir pensijų fondai yra pagrindinis išorės finansavimo šaltinis Europos ekonomikai ir svarbus investicijoms skirtų santaupų kanalas. Todėl jie galėtų užtikrinti kritinę masę investicijų, kurių reikia investicijų deficitui panaikinti siekiant pereiti į tvaresnę ekonomiką. Tačiau bankams, draudimo bendrovėms ir pensijų fondams taip pat gali kilti rizika, susijusi su netvaria ekonomine plėtra. Pavyzdžiui, kai kurie apskaičiavimai rodo, kad mažiausiai pusė euro zonos bankų turto²⁸ šiuo metu kyla su klimato kaita susijusi rizika. Tokią riziką finansiniam stabilumui taip pat nurodė makroprudencinės priežiūros institucijos²⁹.

Todėl rizikos ribojimo reguliavimas turėtų geriau atspindėti su klimato ir kitais aplinkos veiksniais susijusią riziką; jį reikėtų rūpestingai pritaikyti, kad nenukentėtų dabartinės rizikos ribojimo sistemos ir jos rizika pagrįsto modelio patikimumas ir veiksmingumas. Naudodamasi rengiama ES tvarumo taksonomija, Komisija įvertins, ar būtų galima patvirtinti tinkamesnius kapitalo reikalavimus, kurie geriau atspindėtų bankų ir draudimo bendrovių valdomo tvaraus turto riziką. Plėtojant ES taksonomiją būtų galima palaipsniui įvesti tokį pagalbinį veiksni. Pavyzdžiui, atlikdama kalibravimą, Komisija atsižvelgs į visus turimus faktus apie tai, kiek susijusios santaupos iš efektyvesnio energijos vartojimo ir hipotekos paskolos pelningumas³⁰.

Be to, analizuodama 2017 m. gruodžio mėn. Bazelio rekomendacijas Komisija ypač atsižvelgs į galimą neigiamą poveikį Europos bankų skolinimui, investicijoms ir kitos veiklos, kuri būtina tvariam finansavimui, rūšims.

8 veiksmas. Tvarumo integravimas į rizikos ribojimo taisykles

1. **Komisija tirs, ar įmanoma įtraukti su klimatu ir kitais aplinkos veiksniais susijusią riziką į institucijų rizikos valdymo politiką ir galbūt kalibruoti bankų kapitalo reikalavimus taikant Kapitalo reikalavimų reglamentą ir direktyvą.** Tuo būtų siekiama atsižvelgti į tokius veiksnius, kai tai pateisinama rizikos atžvilgiu, išsaugoti rizikos ribojimo sistemos nuoseklumą ir veiksmingumą ir finansinį stabilumą. Bet koks kapitalo reikalavimų kalibravimas, pagrįstas duomenimis ir bankų pozicijų prudencinės rizikos vertinimu, turėtų būti siejamas su būsima ES tvarios veiklos rūšių taksonomija ir su ja derėti (žr. 1 veiksmą).
2. **2018 m. 3 ketvirtį Komisija pakvies Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją (EIOPA) pateikti nuomonę dėl draudimo bendrovėms taikomų rizikos ribojimo taisyklių dėl tvarių investicijų poveikio,** ypač atkreipiant dėmesį į klimato kaitos švelninimą. Komisija atsižvelgs į šią nuomonę rengdama ataskaitą, kuri pagal Mokymo II direktyvą turi būti iki 2021 m. sausio 1 d. pateikta Europos Parlamentui ir Tarybai³¹.

4 Skatinimas didinti skaidrumą ir atsižvelgti į ilgalaikę perspektyvą

4.1 Atskleidimas ir apskaita

Teikdamos ataskaitas tvarumo klausimais bendrovės leidžia investuotojams ir suinteresuotiesiems subjektams įvertinti įmonių kuriamą ilgalaikę vertę ir jų tvarumo rizikos poziciją. ES direktyvoje dėl nefinansinės informacijos atskleidimo didelės viešojo intereso įmonės nuo 2018 m. įpareigos atskleisti svarbią pagrindinių aplinkos, socialinių ir valdymo aspektų informaciją ir kaip valdoma dėl

28 Battiston et al.; išsami literatūros apžvalga pateikiama ESRB (2016) „Too late, too sudden“,

https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/asc/Reports_ASC_6_1602.pdf.

29 ESRB (2016) „Too late, too sudden“, https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/asc/Reports_ASC_6_1602.pdf.

30 Keliomis rinkos iniciatyvomis pradėta rinkti aktualius įrodymus, kad būtų galima nuodugniau įvertinti su tvariomis investicijomis susijusią riziką. Pavyzdžiui, pagal ES finansuojamą EeMAP iniciatyvą vykdomi darbai, atskleidžiantys sąsają tarp energijos naudojimo pastatuose efektyvumo ir hipotekos paskolų pelningumo.

31 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokymas II) 77f ir 111 straipsniai.

jų kylanti rizika³². Direktyvoje leidžiama įmonėms lanksčiai teikti tvarumo informaciją. Ateityje reikės rasti tinkamą pusiausvyrą tarp atskleidimo lankstumo ir standartizavimo, kuris būtinas norint gauti sprendimams dėl investicijų reikalingus duomenis. Kalbant apie atskleidimą finansų sektoriuje, verta didinti turto valdytojų ir institucinių investuotojų skaidrumą, be kita ko, reikalaujant atskleisti, kaip jie atsižvelgia į tvarumo riziką ir su klimato kaita su susijusią jos poziciją.

Taip pat auga nerimas, kad esamos apskaitos taisyklės neskatina priimti sprendimų dėl tvarių investicijų. Konkrečiai, 2016 m. spalio 6 d. priimtoje Europos Parlamento rezoliucijoje „Tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas: 9-asis TFAS“³³ išsakyta nerimas dėl galimo finansinėms priemonėms skirto naujojo apskaitos standarto (9-tojo TFAS) poveikio ilgalaikėms investicijoms. Komisija pripažįsta, kad svarbu užtikrinti, kad apskaitos standartai tiesiogiai ar netiesiogiai neatgrasytų nuo tvarių ir ilgalaikių investicijų. Šiuo aspektu reikia atsižvelgti, ar tvirtinant TFAS galėtų būti leista daugiau lankstumo, jei tik specialus koregavimas galėtų sudaryti palankesnes sąlygas ilgalaikėms investicijoms.

9 veiksmas. Reiklesnis požiūris į informacijos apie tvarumą atskleidimą ir apskaitai skirtų taisyklių rengimas

1. **Komisija inicijuoja viešas bendrovių ataskaitas reglamentuojančių ES teisės aktų, įskaitant direktyvą dėl nefinansinės informacijos, tinkamumo patikrą**, siekdama įvertinti, ar viešo ataskaitų teikimo reikalavimai į biržos prekybos sąrašus įtrauktoms ir neįtrauktoms bendrovėms atitinka paskirtį. Be kita ko, ji įvertins tvarumo ataskaitų reikalavimus ir skaitmeninio ataskaitų teikimo perspektyvas. Komisija šiuo klausimu surengs viešas konsultacijas 2018 m. 1 ketvirtį. Tinkamumo patikros išvados bus paskelbtos 2019 m. 2 ketvirtį ir padės pagrįsti bet kokius būsimus Komisijos ketinamus priimti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.
2. **Iki 2019 m. antro ketvirčio Komisija peržiūrės nefinansinės informacijos atskleidimo gaires**. Gairės bus persvarstytos naudojantis Komisijos techninės ekspertų grupės tvarių finansų klausimais parengtiniais parametrais. Jos turėtų padėti įmonėms geriau suprasti, kaip atskleisti su klimatu susijusią informaciją ir atitikti Finansinio stabilumo tarybos Su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (TCFD)³⁴ idėjas ir pagal naują klasifikacijos sistemą parengtus su klimatu susijusius parametrus (žr. 1 veiksmą). Vėliau gairės bus iš dalies keičiamos įtraukiant kitus aplinkos ir socialinius veiksnius.
3. **Iki 2018 m. 3 ketvirčio Europos finansinės atskaitomybės patariamiosios grupės (EFRAG) struktūroje bus įkurta Europos bendrovių ataskaitų laboratorija** ir jai bus pavesta skatinti inovacijas ir plėtoti geriausią patirtį bendrovių ataskaitų teikimo (pavyzdžiui, poveikio aplinkai apskaitos) srityje. Šiame forume įmonės ir investuotojai galės dalytis geriausią patirtimi, įgyta teikiant ataskaitas apie tvarumą, pavyzdžiui, atskleidžiant su klimatu susijusią informaciją pagal TCFD rekomendacijas.
4. Kaip numatyta 7 veiksmui priskirtame Komisijos pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto, **turto valdytojai ir instituciniai investuotojai bus įpareigoti atskleisti, kaip jie savo strategijoje ir sprendimų priėmimo procese atsižvelgia į tvarumo veiksnius**, ypač su klimato kaita susijusios rizikos pozicijas.
5. **Komisija pareikalaus EFRAG, kai tinka, įvertinti naujų ar peržiūrėtų TFAS poveikį tvarioms investicijoms**³⁵. Komisija taip pat prašys EFRAG ištirti, kaip kitaip, negu nustatant tikrąją vertę, galima tvarkyti nuosavo kapitalo ir nuosavybės priemonių ilgalaikių portfelinių investicijų apskaitą. 2018 m. Komisija, atsižvelgdama į EFRAG šiuo metu vykdomą darbą, pateiks ataskaitą dėl 9-tojo TFAS poveikio ilgalaikėms investicijoms ir svarstys, kaip galima

32 Remiantis daugiau nei 500 darbuotojų turinčių didelių įmonių, įtrauktų į biržos sąrašus reguliuojamoje rinkoje, į biržos sąrašus neįtrauktų bankų ir draudimo bendrovių 2017 finansinių metų duomenimis.

33 [http://www.europarl.europa.eu/oeil-mobile/fiche-procedure/2016/2898\(RSP\)](http://www.europarl.europa.eu/oeil-mobile/fiche-procedure/2016/2898(RSP))

34 <https://www.fsb-tcfid.org/>

35 Tai bus atlikta EFRAG analizuojant Europos visuomenės gerovės kriterijų.

patobulinti nuosavybės priemonių apskaitos tvarkos standartą.

6. Atlikdama viešas bendrovių ataskaitas reglamentuojančių ES teisės aktų tinkamumo patikrą, **Komisija taip pat įvertins aktualius Tarptautinių apskaitos standartų reglamentų aspektus.** Visų pirma, ji **nagrinės, kaip, priimant TFAS,** būtų galima standartus tam tikru būdu pritaikyti, jeigu jie nepalankūs Europos visuomenės gerovei, pavyzdžiui, jeigu jie galėtų kliudyti siekti ilgalaikio investavimo tikslų.

4.2 Įmonių valdymas ir nederamas trumparegiškumas kapitalo rinkoje

Bendrovių valdymas gali labai padėti didinti ekonomikos tvarumą, nes jis sudaro sąlygas joms imtis strateginių priemonių, kurių reikia norint plėtoti naujas technologijas, stiprinti verslo modelius ir gerinti veiklos rezultatus. Tai savo ruožtu gerina jų rizikos valdymo praktiką ir didina konkurencingumą, taigi kuriamos darbo vietos ir skatinamos inovacijos. Todėl daug įmonių laikosi bendrojo valdymo strategijų, nors jas ne visada lengva palyginti.

Nepaisant keleto Europos įmonių pastangų, dėl netinkamo trumpalaikio rinkos spaudimo priimant verslo sprendimus gali būti sunku pažvelgti į tolimesnę perspektyvą. Įmonių vadovai gali pernelyg susitelkti į trumpalaikius finansinius veiklos rezultatus ir nepaisyti galimybių ir rizikos, kurias rodo aplinkos ir socialinio tvarumo argumentai. Todėl dėl kapitalo rinkų spaudimo ir verslo paskatų ilgainiui gali atsirasti nereikalinga tvarumo rizikos pozicija. Komisija bendraus su visais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais ir šį klausimą nagrinės atidžiau.

10 veiksmas. Skatinimas tvariai valdyti bendroves ir mažinti trumparegiškumą kapitalo rinkose

1. Siekdama skatinti tvarioms investicijoms palankesnę bendrovių valdymą, Komisija iki 2019 m. 2 ketvirčio nagrinės ir konsultuos su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad įvertintų: i) **ar gali reikėti įpareigoti bendrovių valdybas parengti ir atskleisti tvarumo strategiją,** įskaitant tinkamą išsamų tikrinimą visoje tiekimo grandinėje, **ir nustatyti pamatuojamus tvarumo tikslus** ir ii) **ar gali reikėti išaiškinti taisykles, kokio elgesio iš direktorių tikimasi įmonės ilgalaikio intereso labui.**
2. Iki 2019 m. 1 ketvirčio **Komisija kviečia Europos priežiūros institucijas (EPI) rinkti faktus apie netinkamą trumpalaikį** kapitalo rinkų spaudimą įmonėms ir prireikus svarstyti tokius faktus pagrįstus tolesnius veiksmus. Konkrečiau, Komisija kviečia ESMA rinkti informaciją apie nederamą trumparegiškumą kapitalo rinkose, įskaitant informaciją: i) kokia portfelio apyvarta ir kokį laikotarpį turto valdytojai išlaikė nuosavybę; ii) ar kapitalo rinkose yra kokia nors praktika, kuri sukelia nederamą trumpalaikį spaudimą realiojoje ekonomikoje.

5 Veiksmų plano įgyvendinimas

Klimato kaitos, aplinkos būklės blogėjimo, išteklių išsekimo ir socialinio tvarumo problemos gali būti sėkmingai sprendžiamos ryžtinga platesnio užmojo politika, jei ji vykdoma tinkamai sudėliojant prioritetus ir veiksmų seką.

Šiame veiksmų plane visų pirma pabrėžiama, kaip svarbu ir skubu sukurti ES taksonomiją, kurioje būtų suvienodintos apibrėžtys ir sudarytos sąlygos gauti patikimą lyginamąją informaciją apie tvarias investicijas. Tai išankstinė sąlyga tokioms priemonėms kaip standartizavimas, ženklinimas, rizikos ribojimo taisyklių kalibravimas ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų lyginamųjų indeksų naudojimas. ES taksonomija taip pat papildoma tokių veiksmų kaip informacijos apie bendroves atskleidimas ar finansinių konsultacijų teikimas įgyvendinimą³⁶. Taksonomijos rengimo darbas bus pradėtas nuo klimato kaitos švelninimo aspekto, o vėliau palaipsniui bus įtraukti prisitaikymo prie

³⁶ I priede parodyta, kokia svarbi ES taksonomijos funkcija įvairioms šiame veiksmų plane nurodytoms priemonėms.

klimato kaitos ir kiti aplinkos aspektai, dar vėliau – socialinio tvarumo aspektas. Tokiame požiūryje atsispindi būtinybė kovoti su klimato kaina ir siekti mūsų ilgalaikių klimato ir energetikos tikslų.

Įgyvendinimo strategijoje numatyti su teisėkūra nesusiję ir teisėkūros veiksmai, naujos priemonės ir rūpestingai parinkti tiksliniai galiojančių taisyklių pakeitimai. Lygiagrečiai teisėkūros priemonėms, su teisėkūra nesusijusios priemonės leistų geriau jas prisitaikyti ir sumažintų administracinę naštą³⁷. Komisija užtikrins, kad būtų įvertintas visas svarbus finansinėms paslaugoms skirtų teisės aktų poveikis tvarumui: ji atliks atitinkamą poveikio vertinimą, vykdys viešas konsultacijas ir *ex-post* vertinimą, kaip numatyta Geresnio reglamentavimo gairėse ir priemonių rinkinyje³⁸.

Siekiant šių veiksmų planą įgyvendinti sklandžiai ir stebėti, kaip įgyvendinami trys pagrindiniai jo tikslai, reikės atitinkamos techninės paramos ir tvirtos valdymo struktūros, nes visose darnaus vystymosi srityse reikia techninių žinių.

Veiksmų plane EPI artimiausiu metu raginamos tiesiogiai remti jo įgyvendinimą – atlikti konkrečias užduotis pagal šioje strategijoje nubrėžtas gaires. Visų pirma, EPI turėtų teikti rekomendacijas, kaip atitinkamuose ES finansinių paslaugų teisės aktuose galima veiksmingai atsižvelgti į tvarumo argumentus, ir padėti nustatyti esamas spragas. Jos taip pat turėtų padėti nuosekliau diegti tvarumo argumentus ES teisės aktuose. Komisija įvertins būsimus EPI išteklius, atsižvelgdama į daugiametę finansinę programą po 2020 m. Artimiausiu laikotarpiu EPI turėtų atlikti svarbią funkciją – nustatyti riziką, kurią tvarumo veiksniai kelia finansiniam stabilumui, ir apie ją pranešti. Tai galėtų būti padaryta sukuriant bendrą europinę atitinkamų scenarijų analizės metodiką, pagal kurią vėliau būtų galima rengti testavimą nepalankiausiomis sąlygomis klimato ir (arba) aplinkos aspektu.

Ilgėsiu laikotarpiu, atsižvelgdama į naujos klasifikavimo sistemos (taksonomijos) poveikį įgyvendinant šį veiksmų planą ir siekdama užtikrinti galimybę laikui bėgant jį pritaikyti, Komisija svarstys, ar sukurti stabilesnę valdymo struktūrą, kuri pradėtų veikti atsiradus teisinei taksonomijos sistemai. Ši valdymo struktūra būtų viešojo ir privačiojo sektorių platforma, burianti ekspertus, rinkos dalyvius ir viešojo sektoriaus organizacijas, tokias kaip EPI, Europos aplinkos agentūra, Europos investicijų bankas ir Eurostatas. Platforma visų pirma stebėtų pagrindinius pokyčius, siekdama užtikrinti laipsnišką ES tvarumo taksonomijos plėtrą ir pritaikymą. Ilgainiui ji galėtų atlikti kitas užduotis, kurių reikia siekiant šio veiksmų plano tikslų. Platforma taip pat gali konsultuoti Komisiją dėl būsimų su tvarių finansavimu susijusių veiksmų ir tapti pagrindiniu politikos formuotojų ir kitų svarbių suinteresuotųjų subjektų diskusijų forumu. Skleisdama informaciją ir palengvindama tolesnį darbą, platforma užtikrintų, kad ilgainiui tvarumas taptų nuolatinio formuojamos politikos bruožu.

6 Tolesni veiksmai

Šis veiksmų planas padės įgyvendinti Paryžiaus klimato susitarimą ir Komisijos komunikate „Tolesni veiksmai dėl tvarios Europos ateities. Europos pastangos užtikrinti tvarumą“ nurodytus darnaus vystymosi tikslus. Pranešime apie Sąjungos padėtį 2017 m. Pirmininkas Jeanas-Claude'as Junckeris paskelbė apie Europos užmojų imtis vadovauti kovoje su klimato kaita. Jungtinėms Valstijoms nusprendus trauktis iš 2015 m. Paryžiaus susitarimo, pasauliui vis labiau reikia lyderio, vedančio darnaus vystymosi kryptimi. Europa turi geras sąlygas imtis pasaulinės lyderės vaidmens ir, jo ėmusis, gali tapti pirmučiausia tvarių investicijų, pavyzdžiui, į mažo anglies dioksido kiekio technologijas, kryptimi.

Komisija pripažįsta, kad finansų sektoriui tenka svarbus vaidmuo siekiant šių pamatinių aplinkos ir socialinių tikslų, nes tokioms permainoms reikia pritraukti labai daug privačiojo kapitalo. Komisija taip pat sieks sumažinti naujos finansinio stabilumo rizikos, kylančios dėl aplinkos ir socialinių

³⁷ II priede aiškiau pateikiamas pagrindinių šio veiksmų plano priemonių grafikas ir seka.

³⁸ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lt.

aspektų, poveikį finansų sistemai ir piliečiams, kurie kenčia nuo didelių neigiamų klimato kaitos padarinių. Tai padėtų Europos įmonėms likti konkurencingomis kintančioje pasaulinėje ekonomikoje.

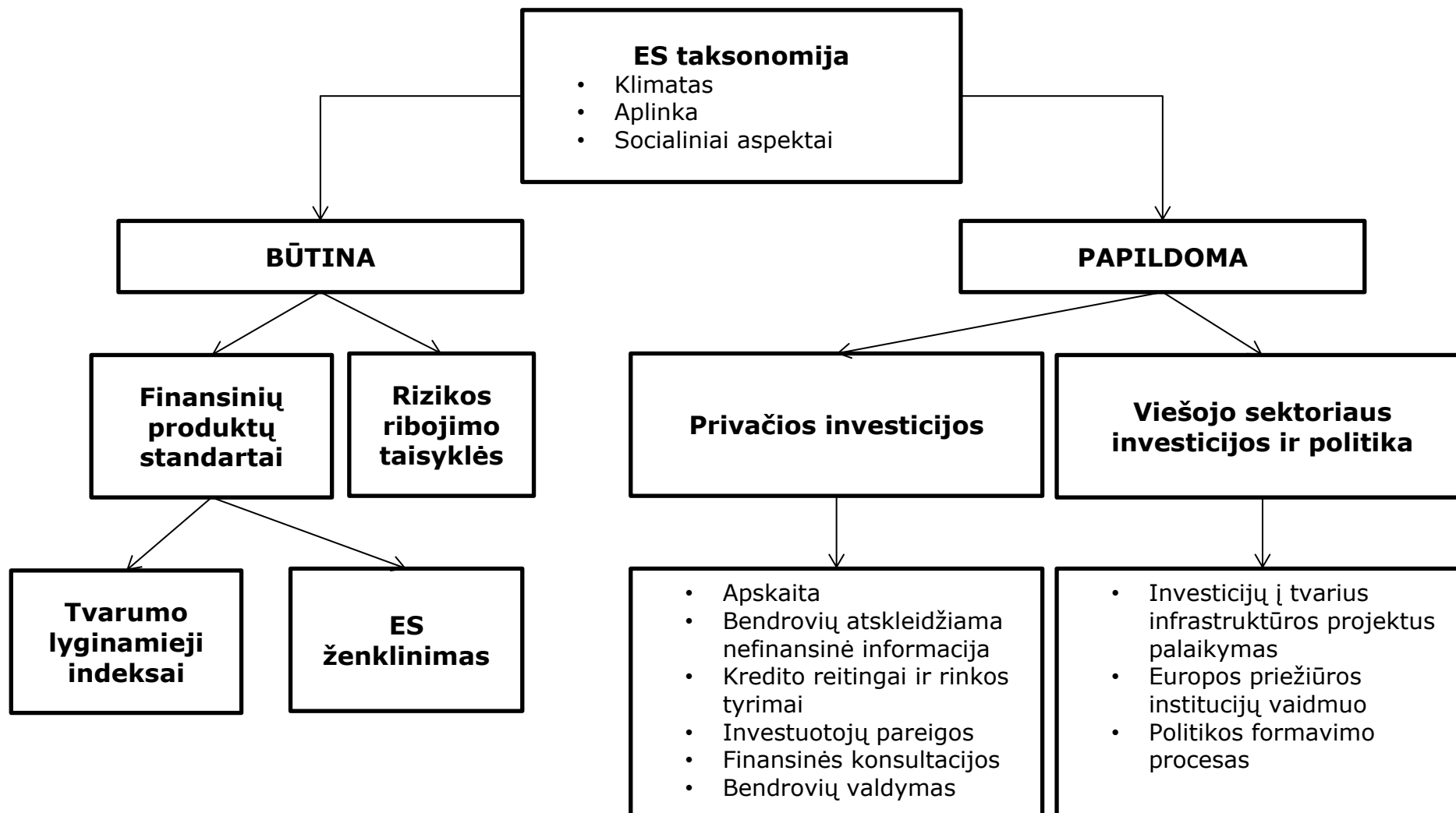
Tačiau Europos Sąjunga šio ilgalaikio pokyčio negali įgyvendinti viena. Būtinės koordinuotos pasaulinės pastangos. Šiame veiksmų plane nustatydama tvaraus finansavimo lyginamąjį standartą, Komisija taip pat ragina kitus subjektus, įskaitant valstybes nares³⁹, priežiūros institucijas, privatųjį sektorių, didžiąsias ES nepriklausančias šalis imtis ryžtingos veiklos skatinti permainas ir joms vadovauti atitinkamose savo srityse. Taigi siekiama, kad veiksmų planas ateityje būtų toliau diskutuojamas tarptautiniuose forumuose siekiant propaguoti naujesnį požiūrį į tvaresnį finansų sistemos valdymą. Komisija skatins diskusijas apie šį veiksmų planą esamuose forumuose, tokiuose kaip Finansinio stabilumo taryba, G 20, G 7, Jungtinės Tautos ir Tarptautinė vertybinių popierių komisijų organizacija (IOSCO).

2019 m. Komisija pateiks šio veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą. Šiame veiksmų plane pateikta strategija yra pirmas didelis žingsnis tvarumo kryptimi. Tačiau norint panaudoti visą jos potencialą reikalingos ir kitų sričių⁴⁰ priemonės, o šioms būtinos darnios visų svarbių subjektų pastangos.

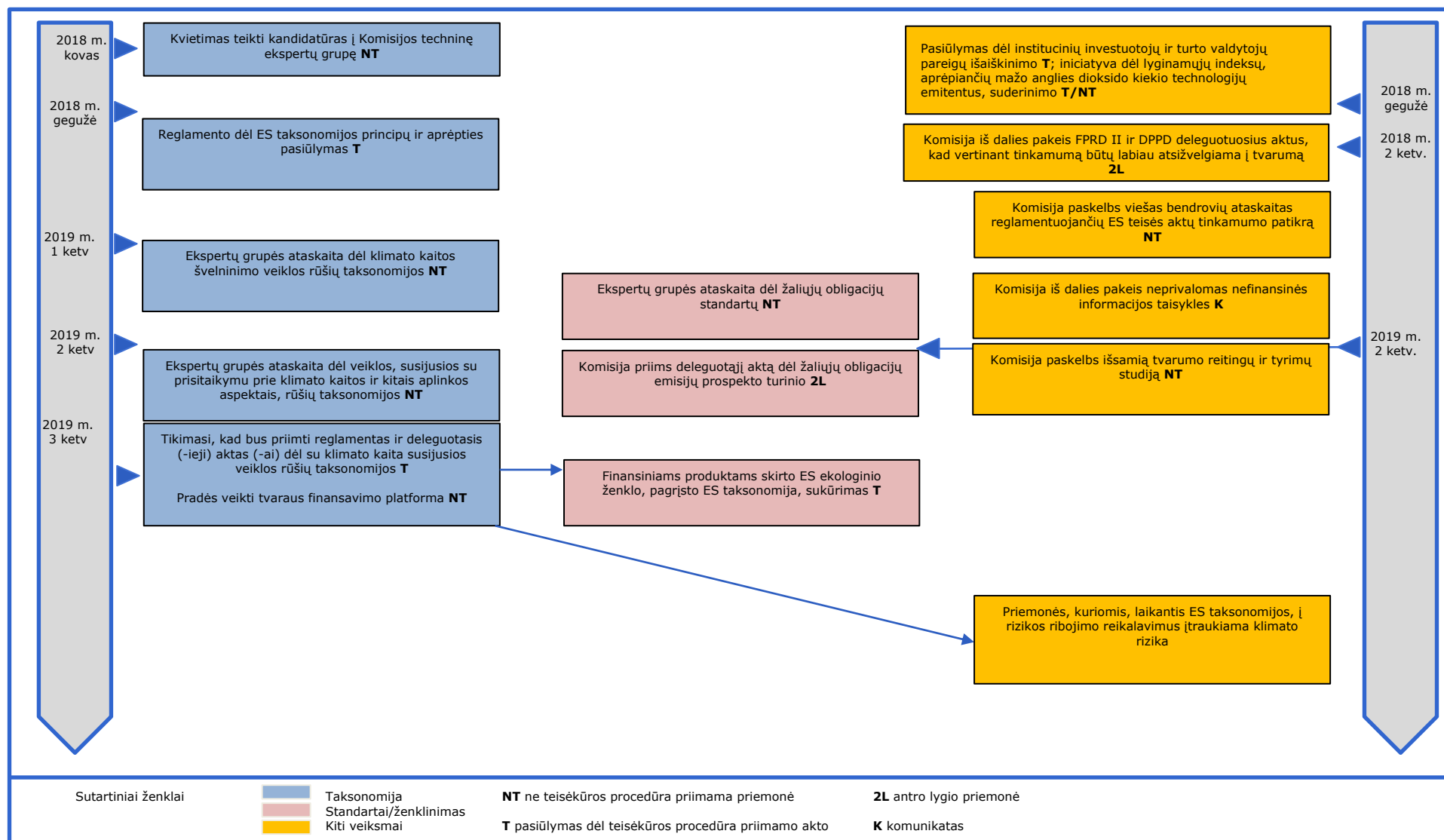
³⁹ Komisija suburs specialią valstybių narių ekspertų grupę tvary finansų klausimais.

⁴⁰ Pavyzdžiui, aplinkos, įskaitant gamtinį kapitalą, socialinio aspekto, jūrų išteklių ir žemės ūkio.

I priedas. ES taksonomijos funkcija įgyvendinant veiksmų planą

II priedas. Įgyvendinimo grafikas

III priedas. Šiame veiksmų plane nurodytų iniciatyvų darbo planas

Šiame plane pateikta į veiksmų planą įtrauktų iniciatyvų apžvalga. Toliau lentelėse taip pat nurodyta (jei žinoma), ar priemonė yra **pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto (T)**, **2 lygio priemonė (2LP)** ar **ne teisėkūros procedūra priimama priemonė (NT)**.

1. SUKURTI EUROPINĘ TVARIOS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKAVIMO SISTEMĄ		
Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, Komisijos pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl klimato kaitos, aplinkos ir socialiniu atžvilgiu tvarios veiklos rūšių ES taksonomijos sukūrimo	(T)	2018 m. 2 ketv.
Komisijos techninės ekspertų grupės ataskaita, kurioje bus pateikta klimato kaitos švelninimo veiklos rūšių taksonomija	(NT)	2019 m. 1 ketv.
Komisijos techninės ekspertų grupės ataskaita, kurioje bus pateikta veiklos, susijusios su prisitaikymu prie klimato kaitos ir kitais aplinkos aspektais, rūšių taksonomija	(NT)	2019 m. 2 ketv.
2. SUKURTI ŽALIŲ FINANSINIŲ PRODUKTŲ STANDARTUS IR ŽENKLINIMĄ		
Komisijos techninės ekspertų grupės tvarių finansų klausimais ataskaita dėl žaliųjų obligacijų standartų	(NT)	2019 m. 2 ketv.
Komisijos deleguotasis aktas dėl žaliųjų obligacijų emisijų prospekto turinio	(2L)	2019 m. 2 ketv.
Galimo ES ekologinio ženklo taikymo finansiniams produktams vertinimas	(NT)	Nuo 2018 m. 2 ketv.
3. INVESTICIJŲ Į TVARIUS PROJEKTUS PALAIKYMAS		
Tęsdama dabartines pastangas stiprinti konsultacinį pajėgumą, skirtą, be kita ko, tvarių infrastruktūros projektų plėtrai, Komisija imsis tolesnių žingsnių, kurie pagerintų priemonių, skirtų paramai tvarioms investicijoms Europos Sąjungoje ir šalyse partnerėse, veiksmingumą ir poveikį.		
4. ATSIŽVELGIMAS Į TVARUMĄ TEIKIANT FINANSINES KONSULTACIJAS		
Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, Komisijos deleguotieji aktai (FPRD ir DPPD) dėl tinkamumo vertinimo	(2L)	2018 m. 2 ketv.
ESMA įtraukia tvarumo prioritetus į tinkamumo vertinimo gaires	(NT)	2018 m. 4 ketv.

5. TVARUMO LYGINAMŲJŲ STANDARTŲ KŪRIMAS		
Komisijos deleguotieji aktai dėl lyginamųjų indeksų metodikos skaidrumo ir dėl lyginamųjų indeksų charakteristikų	(2L)	2018 m. 2 ketv.
Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, iniciatyva sukurti specialią lyginamųjų indeksų kategoriją, skirtą mažo anglies dioksido kiekio technologijų emitentams	(T/NT)	2018 m. 2 ketv.
Komisijos techninės ekspertų grupės ataskaita dėl mažo anglies dioksido kiekio technologijų lyginamojo indekso koncepcijos ir metodikos	(NT)	2019 m. 2 ketv.

6. GERESNIS TVARUMO INTEGRAVIMAS VERTINANT KREDITO RIZIKĄ IR TIRIANT RINKĄ		
Komisijos tarnybų ataskaita dėl veiksmų, kuriuose dalyvauja kredito reitingų agentūros, pažangos	(NT)	2019 m. 3 ketv.
ESMA įvertina dabartinę kredito reitingų rinkos praktiką ESMA turi įtraukti informaciją apie tvarumą aplinkos, socialiniu ir valdymo aspektu į kredito reitingo agentūroms skirtas atskleidimo gaires	(NT)	2019 m. 2 ketv.
Tvarumo reitingų ir tyrimų studija	(NT)	2019 m. 2 ketv.

7. INSTITUCINIŲ INVESTUOTOJŲ IR TURTO VALDYTOJŲ PAREIGŲ IŠAIŠKINIMAS		
Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, Komisijos pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo išaiškinamos su tvarumu susijusios institucinių investuotojų ir turto valdytojų pareigos ir didinamas skaidrumas, įskaitant jų strategijos ir su klimatu susijusios pozicijos skaidrumą, galutinių investuotojų atžvilgiu	(T)	2018 m. 2 ketv.

8. TVARUMO INTEGRAVIMAS Į RIZIKOS RIBOJIMO TAISYKLES		
Darbas siekiant klimato riziką įtraukti į institucijų rizikos valdymo politiką ir galbūt kalibruoti bankų kapitalo reikalavimus taikant Kapitalo reikalavimų reglamentą ir direktyvą, kad būtų atsižvelgta į su klimato kaita susijusią riziką, kartu išsaugant finansinį stabilumą ir užtikrinant derėjimą su ES taksonomija.	Šiuo metu svarstoma teisėkūros procedūroje	2018– 2019 m.
Komisija pakvies Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją įvertinti rizikos ribojimo taisyklių poveikį draudimo bendrovėms tvarių investicijų srityje	(NT)	2018 m. 3 ketv.

9. REIKLESNIS POŽIŪRIS Į INFORMACIJOS APIE TVARUMĄ ATSKLEIDIMĄ IR APSKAITAI SKIRTŲ TAISYKLIŲ RENGIMAS		
Viešas bendrovių ataskaitas reglamentuojančių teisės aktų patikros išvadų paskelbimas. Jomis bus remiamasi teikiant bet kokią būsimą Komisijos teisėkūros veiksmą.	(NT)	2019 m. 2 ketv.
Nefinansinės informacijos atskleidimo gairių nuostatų, skirtų su klimatu susijusiai informacijai, peržiūra	(NT)	2019 m. 2 ketv.
Priklausomai nuo poveikio vertinimo rezultatų, pasiūlymas, kuriuo turto valdytojai ir instituciniai investuotojai įpareigojami atskleisti, kaip sprendimų priėmimo procese jie atsižvelgia į tvarumo veiksnius (7 veiksmui priskirto pasiūlymo dalis).	(T)	2018 m. 2 ketv.
EFRAG struktūroje įsteigiama Europos bendrovių ataskaitų laboratorija	(NT)	2018 m. 3 ketv.
Komisija sistemingai prašo EFRAG teikiant nuomones dėl tvirtinimo įvertinti galimą naujų ar peržiūrėtų TFAS poveikį tvarioms investicijoms	(NT)	2018 m. 1 ketv.
Komisijos prašo EFRAG ištirti, kokią apskaitą (tikrosios vertės nustatymo alternatyvą) būtų galima taikyti nuosavo kapitalo ir nuosavybės priemonių ilgalaikėms portfelinėms investicijoms	(NT)	2018 m. 2 ketv.
Komisijos ataskaita dėl 9-tojo TFAS poveikio ilgalaikėms investicijoms	(NT)	2018 m. 4 ketv.

10. SKATINIMAS TVARIAI VALDYTI BENDROVES IR MAŽINTI TRUMPAREGIŠKUMĄ KAPITALO RINKOSE		
Vertinama, kaip skatinti tvariam finansavimui palankesnę bendrovių valdymą	(NT)	2019 m. 2 ketv.
Europos priežiūros institucijos renka faktus apie nederamą trumpalaikį kapitalo rinkų spaudimą įmonėms ir svarstyti tokiais faktais pagrįstus tolesnius veiksmus	(NT)	2019 m. 1 ketv.

IV priedas. Vaizdi veiksmų apžvalga

